

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en
Veiligheid (NCTV)

Contactpersoon

T 06 [redacted]
[redacted]@minjenv.nl

5.1.2e

Datum
15 maart 2021

verslag

ACC-19, nr. 68

Omschrijving
Vergaderdatum en -tijd
Vergaderplaats
Aanwezig

ACC-19, verslag
15 maart 2021, 16.30 - 18.05 uur
Webex

[redacted] SZW), [redacted] DEF),
[redacted] (RIVM), [redacted] I&W),
FIN), [redacted] (NKC), [redacted] VWS),
LNV), [redacted] OCW), [redacted] BZ),
(CPB), [redacted] (PBL), [redacted] EZK),
(SCP), [redacted] J&V), [redacted] (DGSC-19),
[redacted] J&V, vz), [redacted] NCTV),
[redacted] BZK), [redacted] VWS),
AZ), [redacted] (secretaris), [redacted] (plv. secretaris).
VB ([redacted] -AA/ [redacted] -RR).

5.1.2e

Afwezig

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 11 maart 2021

Het verslag is zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Update interdepartementale tijdlijn Covid-19

Zonder discussie aanvaard.

4. Epidemiologisch beeld

RIVM geeft een toelichting op de presentatie. [redacted] staat stil bij de door de GGD gemelde positieve tests en de ziekenhuisbezetting sinds 1 december 2021. Vervolgens gaat RIVM in op de scenario's bij het reproductiegetal versus zorgbelasting en de ontwikkeling van het reproductiegetal voor de verschillende varianten van het virus in Nederland.

5.1.2e

[redacted] FIN merkt op dat er momenteel strengere maatregelen gelden dan tijdens de eerste golf. Daarnaast zijn steeds meer kwetsbaren gevaccineerd. [redacted] informeert waarom de derde golf naar verwachting dan toch zo hoog kan worden. Daarnaast vraagt [redacted] FIN of de gemodelleerde versoepelingen op sheets 23 van voorliggende presentatie – onder de voorwaarde dat transmissie door het vaccin wordt voorkomen – nauwelijks effect hebben op de derde golf.

RIVM brengt in herinnering de verschillende onzekerheidsmarges. Verder geeft [] aan dat bij de eerste golf een lange periode met een laag reproductiegetal is bereikt. Dit is naar verwachting onder andere bereikt door het schrik-effect in de samenleving met een hoge naleving tot gevolg. Momenteel is er eerder sprake van een veenbrand die al maanden voortduurt. Ook de naleving en het draagvlak voor de maatregelen lijkt te zijn afgenomen. RIVM merkt daarbij op dat vergelijkbare ontwikkelingen zijn waar te nemen in de meeste andere Westerse landen. Ten aanzien van het verwachte effect van eventuele versoepelingen merkt RIVM op dat uit eerste onderzoek blijkt dat het effect van vaccinatie tussen de linker en middelste kolom op sheet 23 uitkomt. Daarnaast stelt RIVM zich op het standpunt dat de huidige epidemiologische situatie te kwetsbaar is om te experimenteren.

[] LNV informeert wat het mogelijke effect kan zijn van betere naleving van de basisregels. Daarnaast vraagt [] wat de verklaring is voor de toename in het aantal besmettingen onder jongeren.

RIVM geeft aan dat wanneer de bronmaatregelen collectief nageleefd worden een reproductiemaatregelen van onder de 0,5 kan worden bereikt. Aanvullende maatregelen worden ingezet om het aantal (intensievere) contacten terug te dringen. Het lijkt er echter op dat de bronmaatregelen onvoldoende worden nageleefd. Er zijn andere landen en culturen waar een gezagsgetrouwere naleving waarneembaar lijkt.

[] LNV agendaert de vraag wat hieraan gedaan kan worden en merkt op dat dit een vraagstuk voor de ACC-19 is.

SCP stelt zich op het standpunt dat het nalevingsbeeld lang niet altijd ontstaat door onwil. Het gaat hier volgens SCP om een genuanceerder beeld.

5.1.2e

[] EZK stelt dat de modelleringen achteraf regelmatig somberder blijken dan uiteindelijk in de praktijk het geval was. [] informeert wat dit betekent voor de voorspellende waarde van de modelleringen. [] EZK benoemt een gedragsonderzoek waaruit zou blijken dat het reproductiegetal rond de één zal blijven bewegen omdat mensen hun gedrag aanpassen op basis van de ervaren zorgelijkheid en ernst van de actuele situatie.

RIVM brengt in herinnering de op sheet zeventien weergegeven onzekerheidsmarges waaruit blijkt dat niet louter naar de mediaan gekeken dient te worden. [] geeft aan dat er eerder gesproken moet worden in 'meer' en 'minder' waarschijnlijke scenario's. Dit hangt samen met de vele onzekerheidsvariabelen. Ten aanzien van gedrag merkt RIVM op dat bezien moet worden op welke wijze het urgentiegevoel voor – met name – de basismaatregelen bevorderd kan worden.

[] OCW informeert of er al iets gezegd kan worden over het effect van het openen van het basisonderwijs en of versoepelingen voor het hoger onderwijs eventueel mogelijk zijn.

RIVM geeft aan dat het effect van het openen van het basisonderwijs is meegevallen. Dit blijkt ook uit diverse internationale publicaties. Over het effect van het openen van voortgezet onderwijs kan nog niet veel gezegd worden.

■ BZK informeert of er veranderingen zijn waar te nemen in de IC-populatie.

RIVM stelt dat dit inderdaad het geval is. Er liggen meer mensen van onder de 74 op de IC. ■ wijst erop dat de opnamecriteria – in lichte mate – verschuiven naarmate de druk op een IC-afdeling toe- of afneemt. Verder staat vast dat de ligduur van patiënten met Covid-19 is afgenomen door andere behandelingen. Daarnaast vinden in sommige regio's thuisbehandelingen plaats die ook positieve resultaten laten zien.

■ SZW vraagt of de opbouw van immuniteit door het doormaken van de ziekte wordt meegenomen in de modelleringen. Verder stelt ■ dat er al anderhalve maand wordt gesproken over de komst van een derde golf. ■ SZW informeert of dit een negatief effect op het nalevingsgedrag kan hebben.

RIVM laat weten dat immuniteit wordt meegewogen in de modelleringen. Naar verwachting omvat dit inmiddels zeventien procent van de Nederlanders en dat is een groep van tussen de drie en drie-en-een-half miljoen mensen. Opvallend is dat dit percentage veel lager ligt in Denemarken, Duitsland en Oostenrijk. Tegelijkertijd is het mortaliteitscijfers in Nederland veel lager dan in deze drie landen. Ten aanzien van de derde golf merkt RIVM op dat Nederland er succesvol in is geslaagd deze vooralsnog gedeeltelijk vooruit te schuiven. ■ brengt in herinnering dat andere landen soortgelijke ontwikkelingen laten zien.

■ BZ merkt op dat de modellen na de derde piek een curve naar beneden laten zien. ■ informeert of er daarna nog een vierde piek wordt verwacht.

5.1.2e

RIVM geeft aan dat dit nog onzeker is en afhankelijk is van de wereldwijde ontwikkeling van eventuele mutaties van het virus. Er blijft een reële kans dat het virus als influenza aanwezig blijft, maar dit is nog erg speculatief.

■ I&W brengt in herinnering dat Oostenrijk heeft besloten veel additionele maatregelen los te laten omdat draagvlak en naleving ontbreken. ■ informeert wat RIVM verwacht ten aanzien van de situatie in Nederland.

RIVM geeft te kennen dat het terugdraaien van de eerste versoepelingen mogelijk onwenselijk is. Verder wijst ■ op het belang van de naleving van de bronmaatregelen. Indien het lukt om de naleving van deze maatregelen te bevorderen kan de situatie veranderen. Daarbij wijst ■ op de eerder wagnomen sterke daling in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Portugal.

SCP stelt zich op het standpunt dat de huidige maatregelen van bovenaf worden opgelegd en de collectieve actie van onderaf in mindere mate aanwezig lijkt. Mogelijk kan het helpen om meer de focus te leggen op collectieve actie waarbij de regels weer aan de mensen zelf wordt overgelaten. SCP roept op dit gesprek meer te voeren.

De voorzitter merkt samenvattend op dat de ACC-19 aandacht vraagt voor de naleving van de bron- en basismaatregelen. Daarbij gaat het voornamelijk om het (direct) testen bij klachten en bij klachten – en na een positieve test

– thuis te blijven. Het is wenselijk om aan de naleving van deze maatregelen een impuls te geven. Bezien zal moeten worden of een focus op collectieve actie daarbij behulpzaam is. De voorzitter dankt – namens de ACC-19 – RIVM voor [] aanwezigheid en toelichting.

5. Sociaalmaatschappelijk beeld

PBL geeft een presentatie over de leefomgeving. [] maakt daarbij een onderscheid tussen de dagelijkse leefomgeving – die bestaat uit wonen, werken en mobiliteit – en de grote leefomgeving – die bestaat uit klimaat, biodiversiteit en het gebruik van grondstoffen. PBL concludeert dat juist de sterkere binnensteden de hardste klappen krijgen (+ 40% toename leegstand), maar deze hebben ook grotere veerkracht vanwege aanwezige kwaliteiten. Op de langere termijn verwacht PBL een versterking van de negatieve trend van zwakkere binnensteden. Gemeenten zijn zich hiervan bewust en proberen problemen aan te pakken. PBL suggereert een nuchtere houding in plaats van haastige ad-hoc interventies en acht goede monitoring van belang. [] adviseert een overmaat aan vastgoed te voorkomen, problematische leegstand aan te pakken, de crisis aan te grijpen om de leefomgevingskwaliteit duurzaam te verbeteren en de woningbouwproductie te versnellen.

[] BZK stelt zich op het standpunt dat deze presentatie een mooi voorbeeld is van de verwevenheid van de verschillende gevolgen van de crisis. [] suggereert genoemde thema's te betrekken bij de integrale dwarsdoorsnijdende werkzaamheden van DGSC-19.

5.1.2e

PBL sluit zich hierbij aan en merkt op dat dit een voorbeeld is van sectorale onderwerpen die samen komen. Daarmee kan het een handvat zijn waarlangs nagedacht kan worden over een integraal perspectief.

[] OCW suggereert gemeenschappelijk naar genoemde problematiek te kijken en geeft als voorbeeld het omvormen van monumenten naar woningen.

[] I&W informeert hoe stabiel de conclusies in de presentatie zijn. Daarbij merkt [] op dat de trek naar de steden mogelijk verandert. Verder vraagt [] wat de verklaring is voor de zwakkere positie van bijvoorbeeld Veenendaal.

PBL merkt op dat de verwachte aanhoudende trek naar de stad een mate van onzekerheid kent. Verder merkt [] op dat binnensteden die dicht bij elkaar liggen elkaar kunnen beconcurreren waardoor er minder sterke binnensteden kunnen ontstaan.

De voorzitter dankt – namens de ACC-19 – PBL voor [] aanwezigheid en toelichting.

6. Herstelplannen

[] geeft een toelichting. [] merkt op dat DGSC-19 een lichte coördinatie van herstelplannen voorstelt. Daarbij is er geen sprake van financiële platen en claims. Het betreft louter inzichten en overzichten die

worden voorgelegd aan de ACC-19. [] stelt voor dat de ACC-19 opdrachtgever wordt van dit traject.

[] FIN geeft te kennen het voorstel ingewikkeld te vinden. [] stelt dat het afgelopen jaar is gebleken dat het onderscheid tussen reeds bestaande uitdagingen en de gevolgen van Covid-19 niet altijd goed gemaakt wordt. Daarbij verwijst [] FIN onder andere naar delen van hetgeen is besproken onder agendapunt vijf. Verder brengt [] in herinnering dat er al via veel kanalen gesproken wordt over voorliggende thematiek, te weten: de formatietafel, het Secretarissen-Generaal Overleg, het demissionair kabinet en dan eventueel ook nog de ACC-19. [] FIN geeft aan derhalve geen voorstander te zijn van de huidige vorm van voorliggend voorstel.

[] BZK laat weten voorstander te zijn van voorliggend voorstel. [] stelt zich op het standpunt dat een lichte coördinatie van de diverse herstelplannen - binnen omliggende kaders - een integrale weging kan bevorderen.

[] EZK sluit zich aan bij [] BZK, maar geeft te kennen de zorgen van FIN ook te delen.

[] SZW stelt zich op het standpunt dat voorliggend voorstel een mooie balans is tussen de verschillende belangen en met een licht coördinerende rol toch een integraal perspectief kan bevorderen.

SCP stelt dat het nauwelijks mogelijk is om een onderscheid te maken tussen problematiek ten gevolge van Covid-19 en andere uitdagingen. [] is van mening dat met prioriteit zal moeten worden gekeken naar de grotere - integrale - opgaven.

5.1.2e

[] LNV merkt op dat DGSC-19 voorstelt om de verschillende producten voor te leggen aan de ACC-19. Daarmee kan de ACC-19 toezien op de insteek en richting van de producten.

De voorzitter stelt voor de ACC-19 niet formeel aan te wijzen als opdrachtgever, maar wel een proces via de ACC-19 nader vorm te geven. De verschillende modules en aspecten van dit traject kunnen bijvoorbeeld worden voorgelegd aan de ACC-19, waarna dit gremium beziet op welke wijze opvolging kan worden gegeven aan deze producten.

[] FIN stelt dat bij een integrale weging in veel gevallen de (integrale) budgettaire afweging ontbreekt. Dit leidt tot voorstellen die niet meer geweigerd lijken te kunnen worden. [] merkt op graag nog nader door te spreken over voorliggend voorstel.

PBL merkt op dat voorliggend stuk mogelijk vraagt om meer integraliteit in plaats van minder integraliteit.

De voorzitter concludeert dat [] van BZK, EZK, FIN, J&V en LNV in overleg met DGSC-19 bezien op welke wijze bovengenoemde aandachtspunten kunnen worden verwerkt in voorliggend voorstel.

7. Algemeen en internationaal beeld

Is bekend.

8. Rondvraag en sluiting

■ SZW informeert of het openen van de buitenschoolse opvang wordt opgenomen in de OMT-adviesaanvraag. ■ VWS laat weten dat dit meeloopt in het traject voor de opvolging van de motie-Dijkhoff c.s.

■ LNV geeft aan dat het eerder genoemde bewindspersonenoverleg over eventuele handhaving door toezichthouders nog niet heeft plaatsgevonden.

■ LNV stelt voor eerst nogmaals een ambtelijk overleg te organiseren. ■ NCTV roept op tot snelheid en geeft te kennen geen voorstander te zijn van een aanvullend ambtelijk overleg.

5.1.2e